

ONKOLOŠKI INŠTITUT
INSTITUTE OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

POGOVOR O ZDRAVILU BRIGATINIB

Vodnik vašega zdravljenja

VSEBINA

Kaj je zdravilo brigatinib in čemu je namenjeno	3
Kako jemati zdravilo brigatinib.....	5
Neželeni učinki	7
Kdaj morate k zdravniku.....	10
Pogosta vprašanja.....	11
Posvetovanje.....	12
Kako poiskati pomoč.....	14
Skrb zase.....	16

POGOVOR O ZDRAVILU BRIGATINIB Vodnik vašega zdravljenja

Avtor: mag. Mojca Unk, dr. med.

Izdajatelj: Onkološki inštitut Ljubljana

Oblikovanje: Barbara Bogataj Kokalj, Studio Aleja d.o.o.

Izdajo omogočil: Takeda GmbH

Tisk: Tiskarna Koštomaj d.o.o., Celje

Naklada: 100 izvodov

Leto izida: 2020

INT/2020/4

KAJ JE ZDRAVILO BRIGATINIB IN ČEMU JE NAMENJENO

Zdravilo brigatinib se uporablja za zdravljenje posebne vrste nedrobnoceličnega pljučnega raka (NDRP). Približno 2 do 7 od 100 ljudi z NDRP ima spremembo določenega gena v svoji tumorski genski zasnovi - DNA: gena ALK. Za ljudi s to spremembo gena rečemo, da imajo ALK-pozitivni nedrobnocelični rak pljuč (ALK + NDRP).

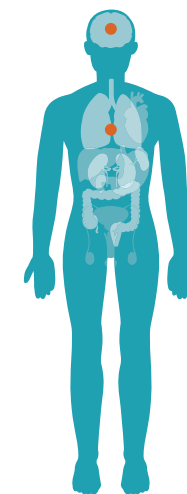
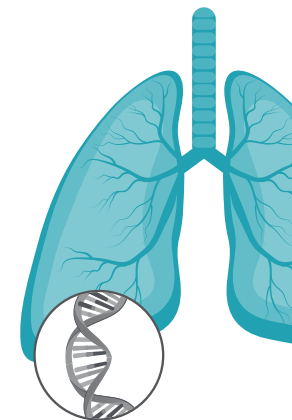
Zdravilo brigatinib se uporablja za zdravljenje bolnikov, ki so jemali zdravilo krizotinib, potem pa se je ugotovilo, da zdravilo pri njih ne deluje več.

Pri ALK + NDRP je največja težava zasevanje bolezni, zlasti v centralni živčni sistem (možgani in možganske ovojnice). Z zdravilom brigatinib se želi doseči zaustavitev nadaljnega širjenja bolezni in zmanjšanje že prisotne rakave bolezni obstoječega tumorja in ustaviti njegovo širjenje po telesu.

Kako deluje zdravilo brigatinib?

Zaradi spremembe gena ALK se celice začnejo nenavadno obnašati. Zdrave celice običajno rastejo z določeno hitrostjo, nato pa odmrejo in jih nadomestijo nove. Ko se gen ALK spremeni, ta proces poteka nepravilno, celice nenehno rastejo in se razmnožujejo, s krvjo in limfo pa po krvnih žilah in limfnih vodih zasevajo v druge dele telesa.

Nenormalni gen proizvaja beljakovino, ki se imenuje kinaza in spodbuja rast rakavih celic. Zdravilo brigatinib blokira delovanje te beljakovine ter tako upočasni rast in širjenje tumorjev.

Jemanje zdravila brigatinib z drugimi zdravili

Zdravniku boste morali povedati za vsa druga zdravila, ki jih morda jemljete. To vključuje:

- ZDRAVILA NA RECEPT (za kronična stanja ali akutne bolezni)
- ZDRAVILA BREZ RECEPTA (npr. zdravila proti bolečinam, prehladu ali gripi)
- VITAMINI IN DOPOLNILA (npr. multivitaminske tabletko, tonik z železom, ribje olje z omega 3, 6, 9 maščobnimi kislinami)
- ZELIŠČNA, KITAJSKA ALI DRUGA ALTERNATIVNA DOPOLNILA (npr. šentjanževka, metlinka [ma huang], grenivka, pegasti badelj)

Za ta zdravila morate povedati zdravstvenemu osebju, ker nekatera od njih lahko vplivajo na delovanje zdravila brigatinib, nekatera pa lahko povečajo vaše možnosti za pojav neželenih učinkov.

Opozorilna kartica za bolnika

Ob začetku zdravljenja z zdravilom brigatinib boste prejeli opozorilno kartico za bolnika. To kartico imejte vedno pri sebi v času zdravljenja in še en mesec po njem.

Ta kartica ima dva namena: opozarja vas na možne neželene učinke, na katere morate biti pozorni v času zdravljenja z zdravilom brigatinib (zlasti v prvem tednu), poleg tega pa so na njej navedene informacije o zdravilu brigatinib, ki bi jih morda morali vedeti zdravstveni delavci, s katerimi pridete v stik (zdravniki/medicinske sestre na primarni ravni, farmacevti, strokovnjaki za načrtovanje družine).

KAKO JEMATI ZDRAVILO BRIGATINIB

Zdravilo brigatinib je tableta, ki jo vzamete enkrat na dan.

Prvih 7 dni boste jemali odmerek 90 mg. To je polovični odmerek, da se vaše telo začne navajati na zdravilo. Po tem prvem tednu se običajno jemlje celoten odmerek 180 g.

Če boste imeli kakršne koli težave zaradi neželenih učinkov, to povejte svojemu zdravniku. Odmerka ne spremenite, ne da bi se posvetovali z zdravnikom. Zdravnik vam lahko prilagodi odmerek v skladu z vašimi potrebami.

Zdravilo brigatinib lahko jemljete s hrano ali brez nje.

Za zdravilo brigatinib niso določeni posebni pogoji shranjevanja. Tako kot velja za vsa zdravila, tudi to zdravilo shranjujte nedosegljivo otrokom. Ne jejte grenivk in ne pijte sokov iz njih, dokler jemljete zdravilo brigatinib. Grenivka lahko spremeni količino zdravila brigatinib v vašem telesu.

Vzemite zdravilo brigatinib enkrat na dan, vsak dan ob istem času.

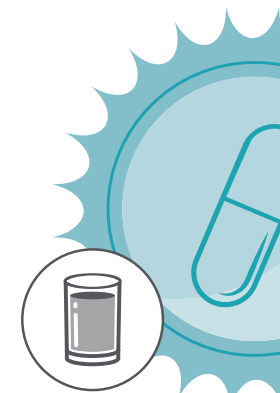
Tableto pogoltnite celo skupaj z vodo. Tablete ne smete prelomiti ali zdrobiti. Če imate težave s požiranjem tablete, o tem obvestite zdravstveno osebje.

Zdravilo brigatinib jemljite točno tako, kot vam je naročil zdravnik. Ne spremenite odmerka in ne prenehajte jemati zdravila brigatinib, ne da bi se prej posvetovali z zdravnikom.

Kaj mora vaš zdravnik vedeti, preden začnete zdravljenje

Če imate katero od spodaj navedenih zdravstvenih težav, to povejte zdravniku – najbolje preden začnete jemati zdravilo brigatinib:

- težave s pljuči ali dihanjem
- visok krvni tlak
- počasen srčni utrip
- motnje vida
- težave z mišicami
- težave s trebušno slinavko
- težave z jetri
- povišan krvni sladkor
- težave z ledvicami

Ženske

Spočetje otroka med jemanjem zdravila brigatinib

NOSEČNOST

Zdravilo brigatinib lahko škoduje nerojenemu otroku. Zdravstveno osebje obvestite, če med zdravljenjem z zdravilom brigatinib zanosite ali menite, da ste zanosili.

Pomembno je, da se izogibate zanositvi med jemanjem zdravila brigatinib in še najmanj 4 mesece po koncu jemanja. Obstajata dve vrsti kontracepcije: hormonska in nehormonska. **Če jemljete zdravilo brigatinib, je bolje uporabiti nehormonsko kontracepcijo.**

Hormonska kontracepcija vključuje sredstva, kot so tabletko ali nekatere vrste materničnih vložkov. Teh **ne** uporabljajte, če jemljete zdravilo brigatinib, saj zaradi zdravila morda ne bodo delovali.

Nehormonska kontracepcija vključuje pripomočke, kot so kondomi, kapice ali bakreni maternični vložki. Uporabite lahko tudi kombinacijo dveh različnih načinov, da zanesljivo preprečite zanositev.

Če niste prepričani, kakšna kontracepcija je za vas najbolj primerna, je dobro, da se posvetujete z zdravnikom ali medicinsko sestro, ki je specializirana za kontracepcijo, ali s članom zdravstvenega osebja.

DOJENJE

Ni znano, ali lahko zdravilo brigatinib preko mleka prehaja na vašega otroka. Zato ne dojite in dojenčku ne dajajte iztisnjenega mleka, medtem ko jemljete zdravilo brigatinib.

Moški

Če imate partnerko, ki bi lahko zanosila, morate uporabljati dobro, zanesljivo metodo kontracepcije ves čas jemanja zdravila brigatinib in vsaj 3 mesece po prenehanju jemanja.

NEŽELENI UČINKI

Kot vsa zdravila ima lahko tudi zdravilo brigatinib neželene učinke, ki pa se ne pojavijo pri vseh bolnikih.

Med najpogostejše neželene učinke spadajo:

SLABOST

DRISKA

UTRUJENOST

KAŠELJ

GLAVOBOL

Če opazite kateri koli neželeni učinek, se posvetujte z zdravstvenim osebjem. Posvetujte se tudi, če opazite katere koli neželene učinke, ki niso navedeni v tej knjižici.

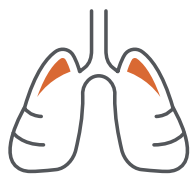
Pri nekaterih posameznikih, ki jemljejo zdravilo brigatinib, se lahko pojavijo resnejši neželeni učinki. Če se vam pojavi (ali se vam zdi, da se pojavi) eden od resnejših neželenih učinkov, je pomembno, da se obrnete na zdravstveno osebje.

Najresnejši neželeni učinki in znaki, na katere morate biti pozorni

TEŽAVE Z JETRI

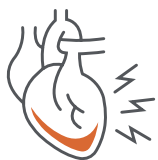
Zdravilo brigatinib lahko poviša ravni jetrnih encimov v vaši krvi. Ta encima se imenujeta aspartat-aminotransferaza (AST) in alanin-aminotransferaza (ALT). Zdravstveno osebje bo naredilo preiskavo vaše krvi, da bi preverilo ravni teh encimov. Visoke ravni lahko kažejo na poškodbe jetrnih celic. Obvestite zdravstveno osebje, če imate **bolečine na desni strani predela želodca, porumenelo kožo ali beločnico ali temen urin.**

TEŽAVE S PLJUČI

Zdravilo brigatinib lahko povzroči resne težave s pljuči/dihanjem kadar koli med zdravljenjem, zlasti pa v prvem tednu zdravljenja. Simptomi so lahko zelo podobni simptomom pljučnega raka. Obvestite zdravstveno osebje, če imate nove ali poslabšane simptome, kot so **neugodje pri dihanju ali težko dihanje, bolečine v prsih, kašelj (s sluzjo ali brez) ali zvišana telesna temperatura.**

VISOK KRVNI TLAK (HIPERTENZIJA)

Zdravilo brigatinib lahko povzroči visok krvni tlak. Potrebno je redno spremljanje krvnega tlaka in uvedba zdravil za nižanje tlaka, v kolikor le ta postane previsok. Obvestite zdravstveno osebje, če imate **glavobole, omotico, zamegljen vid, bolečine v prsih ali težko dihanje.**

POČASEN SRČNI UTRIP (BRADIKARDIJA)

Zdravilo brigatinib lahko povzroči zelo počasen srčni utrip. Zdravstveno osebje bo preverjalo vaš srčni utrip med zdravljenjem z zdravilom brigatinib. Obvestite zdravstveno osebje, če se vam med zdravljenjem z zdravilom brigatinib pojavi **omotica, zmedenost ali omedlevica, občutite bolečine ali nelagodje v prsih ali opazite spremembe srčnega utripa.** Prav tako ga obvestite, če začnete jemati katera koli zdravila za srce ali krvni tlak ali če se vam spremeni režim jemanja takih zdravil.

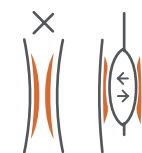

TEŽAVE Z VIDOM

Zdravilo brigatinib lahko povzroči težave z vidom. Zdravnik vam lahko prekine zdravljenje z zdravilom brigatinib in vas napoti k oftalmologu, če se vam med zdravljenjem z zdravilom brigatinib pojavijo hude težave z vidom. Obvestite zdravstveno osebje, če opazite kakršno koli **izgubo ali spremembo vida, vključno z dvojnimi vidom, pojavom utripajoče svetlobe, zamegljenim vidom, bolečinami v očeh zaradi svetlobe, novimi ali več plavajočimi podobami.**

BOLEČINA, OBČUTLJIVOST ALI ŠIBKOST V MIŠICAH (MIALGIJA)

Obvestite zdravstveno osebje, če imate nove ali poslabšane znake in simptome težav z mišicami, vključno z nepojasnjeno mišično bolečino ali mišično bolečino, ki ne mine, občutljivostjo ali šibkostjo.

VNETJE TREBUŠNE SLINAVKE (PANKREATITIS)

Obvestite zdravstveno osebje, če imate nove ali poslabšane znake in simptome pankreatitisa, vključno z **bolečino v zgornjem delu trebuha, ki se lahko razširi na hrbet in se poslabša po jedi, izgubo telesne teže ali slabostjo.**

POVIŠAN KRVNI SLADKOR (HIPERGLIKEMIJA)

Zaradi zdravila brigatinib se vam lahko zviša koncentracija krvnega sladkorja. Zdravstveno osebje vam bo pred začetkom zdravljenja in med zdravljenjem z zdravilom brigatinib naredilo krvne preiskave, da bo preverilo koncentracijo sladkorja v krvi. Zdravnik vam bo morda moral uvesti zdravilo za uravnavanje krvnega sladkorja ali spremeniti/dodati katero koli zdravilo, ki ga že jemljete (npr. metformin ali inzulin). Obvestite zdravstveno osebje, če imate nove ali poslabšane znake in simptome hiperglikemije, vključno s **potrebo po uriniranju več kot običajno, občutkom hude žeje, hude lakote, slabosti, šibkosti, utrujenosti ali zmedenosti.**

Tukaj niso navedeni vsi možni neželeni učinki zdravila brigatinib. Če se vam pojavijo novi simptomi ali se vam simptomi poslabšajo ali ne minejo, se čim prej posvetujte z zdravstvenim osebjem – tudi če niste prepričani, ali te simptome povzroča zdravilo brigatinib ali ne. Pomembno je, da o kakršnih koli neželenih učinkih obvestite svojega zdravnika. Zdravnik bo nato o teh neželenih učinkih poročal ustreznim organom. Na ta način pomagata tudi drugim bolnikom.

KDAJ MORATE K ZDRAVNIKU

Nekatere neželene učinke je treba obravnavati takoj.

S svojim zdravstvenim osebjem se pogovorite, koga lahko pokličete, če ste zaskrbljeni zaradi neželenih učinkov ali v nujnem primeru.

Vedno ko greste v bolnišnico, s seboj vzemite opozorilno kartico za bolnika.

V primeru, da težav ne znate rešiti sami ali vaš družinski zdravnik, lahko kontaktirate svojega onkologa:

.....
v času rednega delavnika:

.....
izven časa rednega delavnika:

!
V kolikor težave, ki se pojavijo na novo in trajajo več kot 3 dni ali se obstoječe težave poslabšajo, je smiselno kontaktirati lečečega onkologa.

POGOSTA VPRAŠANJA

KAJ NAJ NAREDIM, ČE VZAMEM PREVEČ ZDRAVILA BRIGATINIB?

Če slučajno vzamete več zdravila brigatinib, kot bi morali, se obrnite na zdravstveno osebje. Povejte mu, koliko ste vzeli (ali čim bolj točno oceno).

KAJ NAJ NAREDIM, ČE POZABIM VZETI ODMEREK?

Če ste pozabili vzeti običajni odmerek, potem ta odmerek izpustite in ne vzemite dodatnega. Počakajte do naslednjega dne in nadaljujte z običajnim odmerkom. Morda vam bo praktično, če si nastavite opomnik na telefonu ali nalepite listek, tako da naslednjič ne pozabite.

KAJ NAJ NAREDIM, ČE MI JE SLABO ALI BRUHAM?

Če vam je potem, ko ste vzeli zdravilo brigatinib, slabo (ali ste bruhal), ne vzemite dodatnega odmerka. Samo počakajte do naslednjega dne in nadaljujte z običajnim odmerkom.

KAJ NAJ NAREDIM, ČE SE POČUTIM BOLNEGA?

Če se ne počutite dobro, si zapišite, kakšne simptome imate, in se pogovorite z zdravstvenim osebjem. Če se vaše počutje zelo hitro poslabša, imate hude simptome, ne morete dihati ali se zaradi simptomov prestrašite, pokličite dežurno službo:

112

KAKO OBVLADUJEM NEŽELENE UČINKE?

Samo vi se lahko odločite, s katerimi neželenimi učinki lahko živite in s katerimi ne morete. Če imate neželene učinke, ki vas resnično motijo, teh občutkov ne zadržujte zase; zdravstveno osebje bo z veseljem naredilo vse, kar je v njihovi moči, da bo vam bo težave olajšalo.

KAKO NAJ SHRANJUJEM ZDRAVILO BRIGATINIB?

Za zdravilo brigatinib niso določeni posebni pogoji shranjevanja. Poskrbite pa, da so vsa zdravila shranjena nedosegljivo otrokom.

POSVETOVANJE

POGOVORI Z ZDRAVSTVENIM OSEBJEM

Preden obiščete svojega zdravnika, boste morda želeli razmisliti o nekaterih stvareh. Z dobro pripravo boste lahko vaš obisk kar najbolje izkoristili in tudi zagotovili, da zdravnik dobi vse informacije, ki jih potrebuje.

PRAKTIČNE PRIPRAVE

- Poskrbite, da poznate čas in kraj obiska pri zdravniku.
- Odločite se, kako boste šli tja.
- Ne pozabite na to, kako boste prišli domov.
- Morda bi želeli, da gre z vami vaš partner ali prijatelj – ta oseba je lahko dodaten par oči in ušes za vas.
- Poskrbite za otroško varstvo in imejte tudi rezervni načrt, če se boste vrnili pozneje.
- Naredite si seznam vseh stvari, o katerih se želite pogovoriti, vključno z vprašanji, ki jih želite zastaviti, boleznimi ali neželenimi učinki, ki ste jih imeli, zdravili, ki jih jemljete, ali vprašanji, ki vas skrbijo.

VAŠA PRIPRAVA

Poskušajte prebrati vse informacije, ki vam jih je dal zdravnik pred vašim obiskom. Morda boste razmislili o naslednjih vprašanjih:

- Ali točno vem, kaj se bo dogajalo na tem obisku pri zdravniku?
- Ali vem, zakaj grem k zdravniku?
- Ali sem zastavil vsa vprašanja, ki jih moram? Ali sem dobil vse odgovore, ki sem jih želel?
- Ali razumem, kakšno je moje zdravljenje? Ali sem prepričan, da vem, kako ga izvajati?

PRIPRAVA ZA POZNEJE

Morda je koristno, da se organizirate tako, da boste lahko počivali in se sprostili, ko boste spet doma. Na primer, morda nekaj dni ne boste želeli obiskov, zlasti če jemljete nova zdravila in niste prepričani, kako se boste počutili. Morda boste želeli poskrbeti, da imate doma nekaj hrane, ali pa naročiti dostavo hrane na dom, da vam ne bo treba v trgovino.

KAKO POISKATI POMOČ

Ljudje, ki jim je bila diagnosticirana resna bolezen, kot je rak, pogosto lahko poiščejo podporo in informacije o svoji bolezni na spletu ter prek lokalnih in nacionalnih skupin za podporo bolnikom. Zdravstveno osebje, ki vas obravnava, vam lahko pomaga najti dobre vire pomoči in podpore.

Čeprav družina in prijatelji običajno zagotavljajo veliko podporo, morda ne vedo vedno najbolje, kaj točno potrebujete, in včasih si morda samo želite, da bi se pogovorili z nekom, ki je imel podobno izkušnjo kot vi.

Na srečo je na voljo dovolj virov pomoči za vas ter za vašo družino in prijatelje.

LOKALNA PODPORA

VAŠA BOLNIŠNICA

Zdravstveno osebje bo morda vedelo za skupino, ki se srečuje v bližini. Splača se jih vprašati, če poznajo kaj primernega.

VAŠA SKUPNOST

Včasih obstajajo podporne skupine v lokalnih skupnostih.

V vašem kraju ali mestu morda ni posebne podporne skupine za ALK+ pljučnega raka, morda pa boste našli skupino:

- ki pomaga ljudem z vsemi vrstami raka, ki imajo podobne praktične in čustvene potrebe po podpori. Možno je, da so imena in kontaktne številke nekaterih skupin navedene v brošurah.
- ki vam jih bo dalo zdravstveno osebje. Če niso, preglejte table z obvestili v vaši bolnišnici ali ambulantni vašega družinskega zdravnika, centrih skupnosti, cerkvi ali knjižnici.

PODPORA NA SPLETU

Na spletu so na voljo mnogoštevilne oblike pomoči, toda nekaterim ljudem so bo zdelo vsega preveč in ne bodo vedeli, katerim spletnim mestom je mogoče zaupati in katerim ne. Velika večina pristnih spletnih mest za podporo je brezplačna za uporabo, čeprav se boste morda morali registrirati, če boste želeli pisati objave. S tem ostane spletno mesto zasebno za ljudi, ki ga uporabljajo. Bodite previdni pri vsaki skupini, ki od vas zahteva plačilo za svoje storitve, če niste prepričani, da je to:

- 1. pristna stran;**
- 2. natanko to, kar potrebujete;**
- 3. edini način, da dobite tisto storitev, ki jo želite.**

Iskalni pojmi, ki jih lahko uporabite, so na primer:

- **Podporne skupine za raka v [ime vašega kraja/območja]**
- **Informacije o NDRP**
- **Nedrobnocelični pljučni rak**
- **ALK+**
- **Domača podpora za bolnike z rakom**

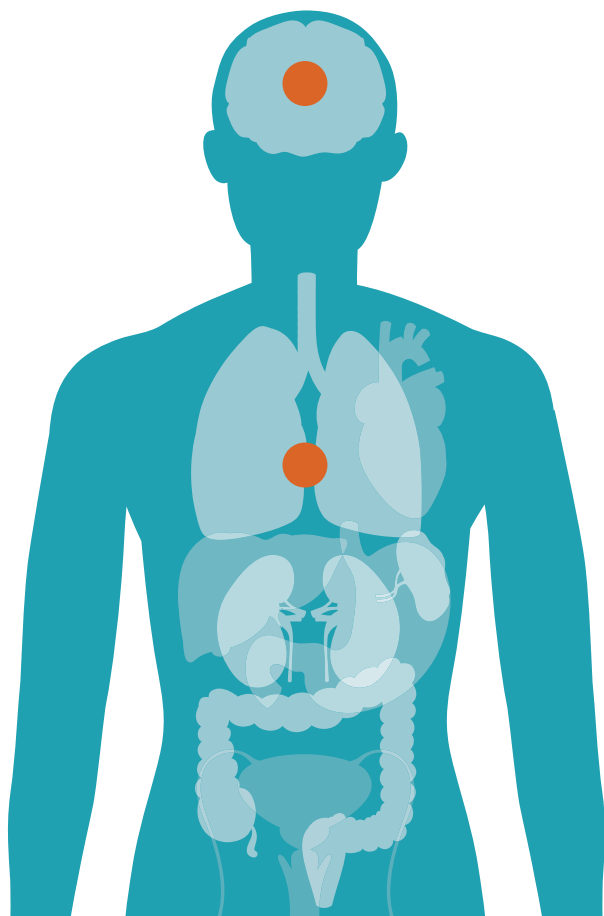
Oglejte si spletna mesta znanih dobrodelnih organizacij za podporo raku. Te same neposredno zagotavljajo veliko pomoči, morda pa poznajo tudi druge podporne skupine v vaši bližini.

Tudi na družbenih omrežjih, kot je Facebook, lahko najdete strani, povezane z različnimi podpornimi skupinami. Na teh straneh lahko najdete zelo koristne skupnosti, ki vam omogočajo povezovanje z drugimi ljudmi po državi in morda zelo blizu vas.

SKRIB ZASE

Pomembno je, da poslušate svoje telo in naredite vse, kar je mogoče, da se boste dobro počutili. Nobene koristi ne boste imeli od tega, da poskušate preveč, preden boste pripravljeni. Če potrebujete počitek, počivajte. Če se počutite zmožni, da greste po opravkih, naredite toliko, kolikor lahko, dokler vam je udobno. Prav tako je v redu, če si priznate, da potrebujete pomoč – za številne člane družine in prijatelje je to edini način, da vas lahko podpirajo, zato izkoristite, če vam ponudijo pomoč.

DRUŽINSKO ŽIVLJENJE

Zapomnite si, da je pomoč vedno mogoče najti, pa naj bo to od družine, prijateljev, sosedov ali prostovoljcev – zato vas naj ne bo strah vprašati. Kjer je mogoče, boste morda razmislili tudi o preureditvi nekaterih praktičnih stvari, da si olajšate življenje. Tukaj je nekaj idej:

uporaba pralnice/
čistilnice za pranje in
likanje

prošnja družinskim
članom (vključno z
otroki), da pospravljajo
in več pomagajo po hiši

dostava nakupov
na dom

prošnja družinskim
članom, prijateljem in
sosedom, da ne kličejo
ob določenih urah, da
lahko počivate

prošnja za pomoč pri
čiščenju, vrtnarjenju
in nekaterih
opravilih po hiši –
prek prijateljev in
sorodnikov ali pa
prek najete službe

najetje varuške ali
prošnja prijateljem
za pomoč pri varstvu
otrok

HOBIJI IN ŠPORT

Čeprav imate pljučnega raka, še vedno lahko izvajate veliko hobijev in se ukvarjate s športom. Pomembno je le, da upoštevate svoje telesno in duševno počutje ter ne pretiravate. Nekaj idej:

lažje fizične
aktivnosti, kot sta
sprehod in joga

ustvarjalni hobiji,
kot so slikanje,
vezenje ali
modelarstvo

miselni izzivi,
kot so križanke,
sestavljanke ali
učenje tujega jezika

Ne le, da si zaslužite čas zase, ta čas tudi potrebujete. Del vašega osebnega prostora je, da razmišljate o različnih medicinskih odločitvah ter da zberete svojo fizično in duševno moč za nadaljevanje zdravljenja.

KONTAKTNI PODATKI ZDRAVSTVENEGA OSEBJA

.....

.....

.....

.....

.....

- ▼ Za to zdravilo se izvaja dodatno spremljanje varnosti. Tako bodo hitreje na voljo nove informacije o njegovi varnosti. Tudi sami lahko k temu prispevate tako, da poročate o katerem koli neželenem učinku zdravila, ki bi se utegnil pojaviti pri vas. Kako poročati o neželenih učinkih, je opisano na spletni strani: www.jazmp.si

